

439. Nieuwe ideeën (39)

1. Het meervoud van 'lone wolf' is 'lone wolves'. Noemde het Jaarboek 2007 al 'wifif' [waai-faai], het Jaarboek 2009 voegt daaraan toe 'wifipiraat'. Hij zou de boosdoener ervanlangs geven. Een ashram is een leefgemeenschap van en ontmoetingsplaats voor aanhangers van religies uit India. GHB (gammahydroxybutyraat, gammahydroxyboterzuur) is een partydrug. Binnenkort zal wel duidelijk worden of 'klebsiellabacterie' de juiste schrijfwijze is (vergelijk de MRSA-bacterie en de E. Colibacterie of colibacterie). Ik moet even iets rechtzetten: een van de molens bij Kinderdijk is inderdaad rechtgezet. Met de nisskakam kan je kinderen in Suriname ontluizen. Het waardepatroon speelde mee in het normen-en-waardendebat. Zijn nauwverholen woede was nauw merkbaar. Met 'nauw want' wordt schelvisbeug aangeduid. Een naumachie is een zeegevecht. Heb je de naw-gegevens?

2. De NAVO-baas is leider van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie. Het narrowescapeverhaal was angstaanjagend. Natriëmie is een bloedafwijking. Een Nazareeër (Nazoreeër, Nazarener) kwam uit Nazareth. Voor een nazireeër, die het nazireaat beoefent, hoeft dat niet te gelden. Deze nathanaël is oprecht van aard, zonder bedrog. De organisatie was natemetaat, naatje (pet). Een nashiboom geeft appelvormige peren. De Nasdaq (National Association of Securities Dealers Automated Quotation) is de schermenbeurs, gevestigd in New York. Zijn nasofarynx (neus-keelholte) zag nassaublauw van de alcohol. De narthex is het portaal van de kerk. 'Jakobsstaf' is een synoniem van de 'Gordel van Orion'. Het voormalig Nederlands-Indië was de gordel van smaragd. Wat bedoel je met de Vlaamse gordel? Andere namen voor zoster zijn: gordelroos, sint-antoniusschors en herpes zoster.

3. 'Zonam solvere' (de gordel ontbinden) doelt op een gebruik in het Romeinse huwelijksceremonieel. De Sun Belt is een gordel van staten rond Texas. Dragen ze daar trouwens moneybelts? Kordeliers (minderbroeders) worden zo genoemd naar hun gordel van koord. Judogi's zijn judopakken. Inro's zijn zegeldoosjes, netsukes [nèt-skuhs] gordelknopen. Cinchplug (tulpstekker) komt van het Spaanse woord voor 'gordel'. Een vertuid schip kan begord raken. Een coati is een neusbeer. Het gordelen is deelnemen aan de Gordel, een jaarlijks wandel- en fietsevenement in de Vlaamse gordel rondom Brussel. Gegorde lammeren leveren zeer fijn vlees. Een obi is een oude Japanse gordel. Kijk, hij draagt een g-string. Netelroos (urticaria) kun je ook van katten en konijnen krijgen. Vanwege belasting kun je Nederbelg zijn. Nebbisj is een verkorting van achenebbisj. Neder-Duitsers praten Nederduits.

4. In de Nederlandse Hervormde Kerk had je hervormde gemeenten met hervormde predikanten en Nederlands-hervormde lidmaten. Wat betekent de term 'ne (non) bis in idem'? Near banking is een soort van bijna bankieren. Een near miss is een bijna-botsing. Een neanderthaler (neanderdalmens, neanderthalmens) stamde uit het Neanderdal (Neandertal). De maffia in Calabrië is de 'ndrangheta. De afkorting 'NB' wordt nota bene meestal onder aan een tekst gezet. NB Ik ga verzet aantekenen. NB Ik zal me verweren. Nazi-jagers jagen op nazioorlogsmisdadigers uit de nazitijd uit nazi-Duitsland. Ik vertel je nu al voor de negentiende keer dat negen tiende van een ijsberg onder water zit! Nefrolithiase is niersteenziekte. Hij vlijde zich (zeeg) neer om haar te vleien en bij haar in het gevlij te komen. Een veelgebruikte avondmaalsformule is: "Neemt en eet, dit is mijn lichaam" (TH). Overigens is de tekst in de nieuwe NBG-vertaling: "Neem, eet, dit is mijn lichaam."

5. 'Nepantiek' heeft geen betrekking op de (het) nepent (nepenthes: kannetjeskruid). De negrito's (pygmeeën buiten Afrika) kunnen dus nooit Negrito (oorspronkelijk bewoner Filippijnen (Taaladvies)) zijn. Neofieten kunnen neofyten kweken, niet omgekeerd. Het negrettischaap is een variëteit van het merinosschaap. Neigen, hij neigde, nijgen, hij neeg. In de oorlog kwam je met nellie-zonder-bon een eind n'en déplaise (à) de schaarste. 'Neurasthenie' en 'dysthymie' (depressieve neurose) zijn synoniemen. Hij suste de boel met een nevermindschouderklopje. In de Tour de France zwaaide iemand met een neptunusvork.

6. Neroliolie is uit oranjebloesem gedistilleerd (gedestilleerd). Netizens moeten zich aan de nettiquette houden (ook newbies!). Het was een geval van net niet slagen. Op weg ernaartoe zagen ze een net-nietongeluk. Hij is net zomin gek als jij. Hij eet net zo min (weinig) als jij. Van de twee hongerstakers at de ene net zomin als de andere. De opbrengst was niets, nada, niente. Een ngoni is een muziekinstrument, de n(a)gana een besmettelijke ziekte bij paarden. Zout zonder jodium is nezo, met jodium is jozo. Is dit de nextbestoplossing? Een neverippie scheurt nooit, en indien toch: dan is er nevirapine. De newage-cd was grijsgedraaid. Wij zijn niet op zoek naar van-negen-tot-vijftypes. Lees eens snel en hardop voor: nepent, nepenthes, nepantiek ... Een dokter moet zijn vak in de vingers en onder de knie hebben; waar blijft de rest dan? Dat paard was het nerveuste van de drie. Het GRID (gay related immune deficiency) is later omgedoopt tot aids. Een zeikstraal is een nefaste lafaard.

7. Lazerstraal op, man, met die laserstraal; ik zoek een c-straal. De Australnegers vormen een aparte rasgroep (de australiden). Dit oppervlak moet gezand- en gegritstraald worden. Dat vindt de gezant ook. Sommigen willen met Beëlzebub de boze geesten uitdrijven. Je kunt je aan de Boze (de Satan is dan in je gevaren) verpanden. Mattheus 6, vers 13 (6:13) bevat: verlos ons van de boze. Als je Hanneke heet, noemen ze je Anneke Tanneke toverheks. Alle boze geesten bij elkaar, dat is pas een pandemonium. De overste der boze geesten is de gevallen aartsengel Lucifer. Het was pure kwaaiigheid. De Boze is de god dezer eeuw. Dolo malo is met boze list. Een cacodemon is een boze geest. Een angry young woman gaat in tegen de gevestigde orde. Een verboos spreker is woordenrijk. De booswicht was eerloos en plichtvergeten. Duivelsverering, satanisme, is de verering van Satan. Is hij aangebrand?

8. Zit je gewoontegetrouw zo vastgebakken aan die mores? De wolken zagen er omineus uit. Hij wordt luthers als je daarover spreekt (nee, niet: preekt). Het zijn diepgezonken, godverlaten en -vergeten booswichten. De juridische term voor kwade trouw is dolus. Een canis in praesepti is een dwarskop uit louter boosaardigheid. Doli capax is toerekeningsvatbaar, doli incapax ontoerekeningsvatbaar. Als je slechtgeluimd bent, heb je een boze bui en ben je wellicht een bozerik. Dat is uit den boze. Kinderen Belials zijn slechte mensen. Een beisponeem is een iezegrim. Ahriman is de god van het kwaad en de duisternis volgens de leer van Zarathoestra. Mijn ver weg wonende dochter belde uit Verweggistan. Een kleine staatsgreep is een coupje, een schaalte voor ijsconsumptie is een coupeje en het verkleinwoord van coupé is coupeetje (van filet is dat trouwens filetje).

9. Gezocht op '*olle': barcarolle (Venetiaans gondellied), hé bolle - komt er nog wat van? -, bouterolle (sluitstukken aan einde van sabelscheden), collé (van een biljartbal: vast tegen de band liggend), girolle (om flinterdunne plakjes kaas te snijden), in folle (voetstoots), papier collé (op een ondergrond gelijmde collage van gekleurd papier), tolle (uitroep van afkeer), ulcus molle (weke, malse of zachte sjanker – antoniem: ulcus durum) en ten volle. Gezocht op '*ole': alveole (longblaasje), anabole (anabolicum), blind hole (onzichtbaar vanaf de green), boussole (oriënterings- en hoekmeetinstrument met magneetnaald), caligare in sole (ziende blind zijn), caracole (wijngaardslak), carmagnole (lied en dans tijdens de eerste Franse Revolutie), chole (cholos, gal), dole (kauw, torenkraai), espagnole (zekere Spaanse dans), extrasystole (ontijdige samentrekking van het hart) en farandole (Provençaalse dans).

10. Verder: decessit sine prole (d.s.p., hij of zij is overleden zonder nakomelingen, synoniem: obiit sine prole), diastole (verslapping (uitzetting) van de hartkamers en de slagaderen), fumarole (bron van vulkanische gassen en dampen), girandole (kandelaar met armen), guacamole (puree van avocado met ui, crème fraîche en tabasco, geserveerd als vulling van tortilla's en als dipsaus bij taco's), olé (uitroep), par bricole (over de band), op pole staan, rissole (klein gerecht), rocambole (Spaanse sjalot), sub sole (onder de zon), vacuole (holte in protoplasma), vole maken (alle slagen halen) en sine prole (s.p., zonder nakomelingen).